

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Hevesy Gusztáv vármegyei főjegyző: Községeink helyzete a megyei villamosításnál.

Kristóffy János m. kir. gazdasági főtanácsos, a kompolti állami uradalom jószágigazgatója: A vetőmagkérdésről, a gazdabujokról és a debrői bortermelésről.

A földmivelésügyi miniszter levele Petro Kálmán képviselőhöz. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület akciójának sikere.

Hauer Lajos Gyöngyöspata község főjegyzője: Gyümölcsstermelésünk fejlesztése mint a gazdasági válságból kivezető út.

Berecz Fidél rendtartományi tanácsos, egri perjel: Az Irgalmasrend egri kórházának nagyarányú fejlesztéséről.

Dr. Braun Bertalan hatvani ügyvéd: Az adófelszámolási eljárás hiányosságai.

Dr. Gennersich Andor m. kir. egészségügyi főtanácsos, igazgató: A Mátrai Szanatórium jövőjéről.

A hatvani járás tűzoltóversenye.

Missura Irén: Parád szépségei.

Engel Emil Heves város főjegyzője: A lefolyt inszpekció bomlasztó hatásáról.

Schwartz Sándor uradalmi főszámtartó: 1912—32: Húsz év a gazda életében.

Az új adófelszámolási bizottságok tagjainak teljes névsora.

A pásztói tífuszjárvány.

Továbbá más cikkek, beszámolók, hírek a megye minden részéből.

1932. AUGUSZTUS HÓ 15.
III. ÉVFOLYAM. 7. SZÁM.

Heves vármegye határán Hatvanban álljon meg!

EGYEN! IGYON! (hevesmegyei bort) **VÁSÁROLJON!**

Az alábbi megbízható helyeken:

Káposztás István

étterme és
szállodája
HATVAN.

A vasúthoz vezető ut mellett.

●
GYÖNYÖRŰ, ÁRNYAS
KERTHELYISÉG.

Nemzeti

szálloda

és étterem

HATVAN.

Tulajdonos: Schwartz Emil.

Pompás terasz a Kossuth park
mellett!

„Korona“

szálloda és étterem
HATVAN.

Tulajdonos: KUN DEZSŐ.

Nagyszerű kerthelyiség
a főút mentén!

**Bindfeld Márkésfiai
részvénytársaság**

épületefa kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

**KÓKAI és
SZULÁGYI**

személyautó fuva-
rozási vállalat.

Biztos,
kényelmes,
olcsó.

Telefon 118.

BORBÉLY és KRAMMER
HATVAN

TELEFON 80 SZ.

Foglalkozási ágak:
gépjavitó üzem, autó
és gépfelszerelési cik-
kek árusítása, szik-
vizgyár, daráló ma-
lom és hideg uton
történő szekérráfhu-
zás. Slinx benzín
töltő és garage.

Központi iroda:
Horváth Mihály ucca 874.

**Nagy és kisméretű!
géptégla, hornyoltcserép!**

A hatvani Gőztégla és Cserépgyár r.-t.
hatvani gyártelepén kitűnő minőségű.
Nagyméretű téglá Hornyoltcserép
Kisméretű Gerincescserép

TELEFON: VIDÉKI
Központi iroda 22. vizonteladókát
Gyártelep 31. keresünk.

**Olcsó áron,-
részletfizetésre is kapható!**

VIG FERENC

**órás-ékszerész, var-
rógép és kerékpár
kereskedő HATVAN.**

Ajánlja dűsan felszerelt áru-
jait úgymint órák, ékszerek,
disztárgyak, varrógép, kerék-
pár és motorkerékpárok va-
lamint alkatrészeit.

Kedvező részlet-fizetésre is kapható.

„Orion“

első rendű rá-
dió készülékei

FUCHS LAJOS

kerületi képviselő
üzletében kapha-
tók. Telefon 108

Blumenthal Béla

épületefa-kereskedése és
cementgyára.
Hatvan. Telefon 29.

Elsőrendű cementárúk!

Mindennemű építőanyag:
cement, téglá, cserép, nád, kőpor stb.
a legjobb minőségben kapható.

Kál-Kápolna

vasútállomás mögött

JUHÁSZ ISTVÁN

az egri „Korona“ volt bérőjének
VENDÉGLŐJE és SZÁLLODAJA

Kitűnő magyar kongha — Kiváló
egri fajborok

Ugyanott bérautó állomás.

Eger közelében, a Bükk vad-
regényes völgyében
**a felsőtárkányi szikla-
forrás vendéglő
házi kezelésben**

Izletes hideg és meleg ételek!
Kitűnő egri borok!

A legideálisabb kirándulólhely.
Autobuszjárat!

Társasbédék, bankettek elkészité-
sét, nyaralók ellátását mérsékelt
áron vállaljuk. A községben lakás-
ról gondoskodunk. Forráskezelő-
ség. Felsőtarkany

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER. ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ.

A VÁRMEGYE KÖZSÉGEI RÉSZÉRE MEGKÖNNYÍTETTÉK A VILLAMOSÁRAM HASZNÁLATÁT.

Eger és Gyöngyös városokon kívül eddig harminchét hevesmegyei községet kapcsoltak be a megyei villamosáram körzeteibe.

Hevesy Gusztáv vármegyei főjegyző nyilatkozata.

Eger, augusztus 11.

Hevesmegye villamosítási ügyeinek legfontosabb körülményeiről kérdéseket intéztünk *Hevesy Gusztáv* vármegyei főjegyzőhöz, aki kérdéseinkre az alábbiakban adott kimerítő választ:

— Az 1927. évben nagy igyekezettel és körültekintéssel megindított villamosítási akció, amely hivatalva volt Heves vármegye községeinek nagy részét villamosárammal ellátni és a vármegye két városának meglévő, de már teljesen elavult villamosítását más alapra fektetni, az 1930-31. években jórésztben a megvalósítás stádiumába jutott. A fentiekből kétségtelenül megállapítható, hogy az eljárás megindításától a megvalósításáig, vagyis 1927-től 1930-ig nagyon hosszú idő telt el, ami talán szükségtelenül hosszabbította meg és toltá ki az életbelépés idejét. Akik azonban a megoldás előkészítésével hivatalból és szakszerűen is foglalkoztak, azoknak valóságos küzdelmes elkeseredéssel kellett látniuk azokat a lépten-nyomon, részben önmaguktól előállott, de részben szándékosan is előidézett nehézségeket, melyek e korszakos jelentőségű művelet mielőbbi létesülését minden elgondolást felülmúlólag hátráltatták. Pedig a hivatalos intéző körök és szaktényezők jóakarata és igyekezete ellen igazán nem lehetett panaszkodni. Ugy az első és középfokú közigazgatási szervek, mint a kormányhatóságok mindenkor és mindenben teljes mértékben támogatták az intéző köröket abban, hogy Heves vármegye villamosításának kérdése minél alaposabban és minél gyorsabban megoldassék. — És hogy e minden irányból megnyilvánuló igyekezet ellenére az előkészület munkálatai oly sok időt vettek igénybe, annak oka, a még ma is fennálló azon rendszernek tulajdonítható, melynek értelmében az ily ügyek a szaktényezők egész tömegének kezén mennek keresztül és amit az egyik szakértő helyeselt, azt a másik kifogásolta, minek következtében a felmerült vitákkal, az ide-oda küldéssel és ezeknek nyomán az ügynek minden

egy-állomásán bekövetkezett tanácskozásokkal és döntésekkel telt el az a rengeteg idő, amelyet célszerűbb beosztás mellett alaposan meg lehetett volna rövidíteni.

— De legalább el lehet mondani, hogy a vármegye közönségének ez az ügye jó megoldást nyert, mert olyan szerződések alapján kapja az áramot, melyek országos viszonylatban is a legjobbaknak mondhatók. Mivel azonban a villamosáramszolgáltatás belső kezelését ma is a két város önmaga látja el és csupán a vármegye községei azok, ahol az áramszolgáltatást a Salgótarjáni, valamint a Borsodi Szénbányák Részvénytársaságok által létesített *Eger-Gyöngyösvidéki Villamossági Rt.* látja el és pedig teljes hatáskörrel, e helyütt csupán a községek villamosításának kérdésével kívánok foglalkozni, annál inkább, mivel annak létesítése a községekre nézve jelent oly korszakos változást, melynek jelentőségét lekicsinyelni semmiképen sem lehet.

— Hogy mennyivel előnyösebben sikerült Heves vármegyében, más vármegyékhez viszonyítottnan e kérdést megoldani, elég rámutatnunk arra, hogy a végeredményében

mintegy 4—5 millió pengő értéket képviselő vármegyei és községi hálózatot

a vállalat, más vármegyéktől eltérőleg *ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül*, építi meg és e nagy értéket képviselő hálózat majdan ugyancsak ingyen, minden fizetésbeli kötelezettség nélkül, elsőrendüleg fenntartott jó állapotban fog a vármegye, illetőleg a községek tulajdonába átmenni. Az elgondolás az volt, hogy a vármegye lakosai minél zavartalanabban és minél olcsóbban kaphassák a villamos áramot. Ennek eredménye és az áramot szolgáltató vállalattal történt megállapodás értelmében

a községek, illetőleg azok lakói az alábbi feltételek szerint kapják az áramot kiowattonként:

Magánvilágítási áram 80 fillér, közvilágítási áram

60 fillér, háztartási nappali áram 60 fillér, kisipari és mezőgazdasági motorok nappali árama 50 fillér, ami azonban a fogyasztás növekedésével csökken. cséplési áram 30 fillér és végül a nagyfogyasztók, a fogyasztás mérvének megfelelőleg külön megállapodás szerint. Ezen kívül minden községben lehetővé van téve, hogy az áramfogyasztás növekedésével az áramárak csökkentessenek, sőt bizonyos nagyobb mérvű fogyasztás elérése esetén, a közérdeknek megfelelőleg, újból megállapíttassanak.

— Rá kell azonban arra is mutatnunk, hogy a községi magán áramfogyasztásnak van egy súlyos tartozéka, az u. n. *alapidij*, mely rendkívüli mértékben drágítja, sőt célszerűtlenné is teszi az áram fogyasztást. Az alapidijaknak ugyanis az áram megdrágításán kívül az a kellemetlen jellege van, hogy azokat helviségenként (szobánként) és állandóan, tehát akkor is kell fizetni, ha valaki egyáltalában nem fogyaszt áramot. De mielőtt ismertetnénk azokat a módokat, melyekkel a vállalattal folytatott sorozatos tárgyalások után, az alapidijak kiküszöbölését sikerült elérni, összehasonlítást kívánunk tenni azonos áramszolgáltatással bíró más vármegyékkel, hogy az érdeklődők megítélhessék azt a különbözetet, amely lényegesen a mi vármegyénk javára bilentli a mérleget.

— *Baranyavármegyében* a magánvilágítási áram 81 fillér, erőátviteli 50 fillér, középületek 70 fillér. (nálunk 60) közvilágítás általánosan. Az alapidij itt is megvan. Ezt azonban értesülésünk szerint el sem lehet engedni, mivel Baranyában a községek saját maguk építették a hálózatot, arra tetemes kölcsönt vettek fel, minek következtében, minden községnek, még az áramot nem fogyasztó lakosát is 21 pengőt meghaladó kölcsön terheli, amely kölcsönt az alapidijból kell törleszteni.

— *Veszprémben*, nincs ugyan alapidij, de a magánvilágítási áram 1 pengő, közvilágítás 80 fillér, háztartási 60 fillér, kisipari 50 fillér és cséplési 30 fillér. Ezenkívül a községek kötelezték magukat bizonyos kvótának megfelelő magánfogyasztás biztosítására.

— A Szolnok vármegyéhez tartozó *Nagykunsági Villamossági Szövetkezet területén* ugyan nem tudjuk biztosan, hogy ott ma mi a helyzet, azonban egy tisztántul hevesmegyei községünk az alábbi kötelezettségekkel lett volna megterhelve, ha a törvényhatóság engedte volna a nevezett szövetkezetbe való belépését. — Kellott volna 63 darab üzletrészt jegyeznie és 240.000 arany dollárért, készfizető kezességét vállalnia. A magánvilágítási egységár 1 pengő, közvilágítás 80 fillér lett volna és ezenkívül 15.000 kw. évi magánfogyasztásért kötelezettséget kellett volna vállalnia.† —

— Mindezekből, mindenki megítélheti, mennyivel kedvezőbb a hevesvármegyei községek helyzete a fentebb említett három vármegye községeihez viszonyítottan, még az előbb ismertetett alapidijak megmaradásának feltételezése mellett is. —

— **Hevesvármegye vezetősége, a 35—40 pengős buza idejében, tehát viszonylag igen kedvező pénzügyi és gazdasági viszonyok mellett létesítette a villamos szerződésbeli megállapodásokat,**

amikor valóban senki sem képzelhette, hogy a mostani kétségbe ejtően súlyos pénzügyi és gazdasági helyzet következik be. Mivel azonban e súlyos helyzet tényleg előállott, az a maga szomorú valóságában itt van, a vármegyei villamosítás vezetőségének gondoskodnia kellett oly megoldásról, mely a fogyasztók terheit az adott helyzetnek megfelelőleg könnyíti. Ennek következtében, nem csupán önmagától adódott, de a köztudatba szinte beleidegződött az a gondolat, hogy

a villamosáramot fogyasztó falusi község terhein a magán áramfogyasztásnak valóban kellemetlen tartozékát képező alapidijak elengedésével kell könnyíteni.

Az idevonatkozó és sajnosan szintén hosszúra nyúlt tárgyalások, az összes érdekelt tényezők jóakaratu igyekezete folytán, meg is hozták azt a kielégítő eredményt, amivel minden érdekelt áramfogyasztó meg lehet elégedve. Természetesen vannak, akik még ennel is több engedményt kívánnának, de aki az ilyen szerleágazó ügynek minden részével gyakorlatilag is foglalkozik, az tudja, hogy az elért eredmény jó. — Ezek szerint a villamosáramot szolgáltató vállalat, mindazon községekben, ahol a kiépített hálózat mentén fekvő házak 20"-ába bevezetik az áramot, az alapidijak felét, ahol pedig a házak 30"-ában lesz áramszolgáltatás, a teljes alapidijat elengedi. — Valóban nem túlzott kíváncsi tehát a vállalattól, amidőn 100 vonalmenti (tehát nem az összes községi) ház közül csupán 30 ház villamosításához köti az alapidijak teljes elengedését. —

— Ezek szerint minden községben kizárólag a lakoságon mulik, hogy az alapidijmentesség kedvezménye mellett kaphassa az áramot és így hozzájuthasson a villamosság azon áldásaihoz, amelyben eddig csak a városoknak, vagy pedig az igen nagy községeknek volt részük. —

— Természetesen hinnünk és remélnünk kell a mostani sanyaru helyzet kedvező megváltozásában, melynek nyomán bizhatunk abban, hogy minden kis falusi ház szegény lakója is élvezni fogja a villamosítás minder, kedvezőségét és előnyét. —

— Most, a vármegye két városán és más érdekeltséghez tartozó községein kívül, 37 olyan községünk van, amely az áramkörzetbe már bekapcsolódott. A jelenlegi nyomasztó helyzet következtében a még hátrálékos építkezések szűkebb keretek közé szorultak ugyan, de az ügyek vezetősége már eleve meg tett minden intézkedést az iránt, hogy az építkezések zavartalan folytatása biztosíttassék és így remélhető, hogy a jövő év nyarán már mindazon községek megkapják az áramot, amelyek a megkötött szerződések nyomán arra igényt tarthatnak.

Látogatásunk a kompolti búza és a hires debrői borok hazájában.

Kristóffy János m. kir. gazdasági főtanácsos nyilatkozata a gazdák helyzetéről, a vetőmagkérdésről és az európai hirű debrői borok termeléséről.

Kompolt, augusztus 9.

Íróasztala fölé hajolva, jelentésekbe, statisztikákba merülve találtuk az esti órákban Kristóffy János gazdasági főtanácsost, a 8200 holdas kompolti m. kir. béruradalom jószágigazgatóját.

Fölkerestük őt, mint vármegyénk igen értékes gazdasági tényezőjét, tudva róla, hogy széleskörű szaktudását nemcsak a reábizott területen hasznosítja, hanem nagy elfoglaltsága mellett időt szakít arra is, hogy a Kompolt környéki kisgazdáknak értékes szakelőadásokkal hasznára legyen.

Ezekben a nehéz történelmi időkben a hivatás teljesítésnek ez a módja megbecsülhetetlen, — követésre méltó! —

— Bizony bennünket is súlyosan érintett a katasztrófális buzatermés, — feleli kérdésünkre.

— A rozsda nálunk is elvégezte pusztító munkáját, rekord termésre volt búzában is a legszebb kilátásunk és most a legnagyobb gondunk, hogy miként lássuk el cselédeinket olyan búzával, amelyből lisztet és nem korpát kapnak. Sajnosan tapasztalhatjuk a malmokban, hogy a kisgazdák által beszállított búzáknál liszt helyett korpát kapnak.

— A súlyosabb gond a vetőmag kérdése. Az uradalomnak szükséges vetőmag rendelkezésre áll, de eladásról — sajnos, beszélni sem lehet.

— Volt olyan buzatáblánk, ahol 145 q volt a termés, de viszont volt olyan is, ahol csak 4 q volt. Hogy mi volt az oka a katasztrófális termésnek?

— Sokan gutaütésről beszélnek, nézetem szerint ez fekele rozsda volt, ez ellen nem volt más védekezési lehetőség, csak a korai vágás.

— Ha a buza egy héttel hamarabb érik, nem történt volna semmi baj.

— A rozsda ellen egvedüli orvosság a korai aratás.

— Amint a bajt észrevettük, azonnal intézkedtem a vágás azonnali megkezdése iránt. Sokan a kisgazdák közül meg is szólaltak bennünket érte mondván, hogy „könnyű az uradalomnak tönkretenni a buza termést, zölden levágni!”

— Az eredmény bebizonyította, hogy azok a táblák, amelyeket korán vágunk, majdnem kármentesek. Sajnos, az árpa miatt abba kellett hagyni a buza vágását.

— A szomorú példa megtanította az aratóimat, azokat nem kell többet arra kényszeríteni, hogy zölden vágják le a búzát!

— Poloska-kárunk nem volt az idén csak minimális, ez inkább a minőségben okozott kárt. Ezek ellen az irtás a helyes övintézkedés.

— Egyébként nálunk az aratás, céplés minden rendben ment.

Azon kérdésünkre, hogy folytatni fogja-e a közelebbi jövőben a kisgazdák között az oktatás rendkívül fontos munkáját, az alábbi feleletet kaptuk:

— Igen, szándékomban van, még pedig a közelebbi napokban előadást fogok tartani a környék gazdáinak a Kompolti Gazda Körben.

— Elsősorban a legfontosabb kérdésről, a vetőmag rendkívül súlyos ügyéről!

— Vetőmagban minden valószínűség szerint

hiány lesz. Akinek nincs vetőmagja, annak okvetlen be kell kapcsolódnia az állami akcióba, mert halálos bűn volna ocsút vetni.

— Itt a kormánynak időben való segítségnyújtását föltétlenül szükségesnek tartom.

— Nagy kérdés már most, hogy a mi környékünk gazdái milyen vetőmagot használjanak és mikor vessenek.

— A mi több éves kísérleteinkből azt látom, hogy nálunk a gyengébb táperőben levő földeken az „F” (Fleischmann féle) 481 a legmegfelelőbb, a jobb erőben levő földeken a Székács 1055-ös és a Bánkúti 1201-es

— A legtöbb első osztályú búzát ezen három vetőmag fajta adta és én a Kompolt környéki gazdáknak ezeket fogom ajánlani.

— A rozsdaálló buzákról szóló hírek, — dajka mesék. A kísérleti parcelláinkon észlelt eredmények ezt sajnosan igazolták.

— Vigasztalni is akarom a szegény küzködő gazdákat. Hiszen a búzán kívül elég szép termés van és az állatállomány fenntartásához szükséges takarmány is bőven van.

— Biztatni akarom őket, hogy földjeiket jól munkálják meg és október 1-én kezdjék meg a vetést. Korábban nem merem ajánlani a hesseni és a fritti légy miatt.

— Én a téltől nem félek, a lakosság ellátásához szükséges egyéb élelmiszerek megfelelő mennyiségben vannak és így aggodalomra ok nincsen.

Most a szőlőre és a hires debrői borokra tereljük a beszélgetést.

Szinte felcsillanó szemmel tekint körül a falakon függő sok kiállítási díszoklevélre, aranyéremre, látszik az egész énjén, szorgos munkájának „lieblingjeiről” van szó.

Lefelé haladunk a nagyszerűen megépített és felszerelt pincébe, ahol ma is 1300 hektó kiváló minőségű bor tárol. —

Szinte látványosság számba megy az a 6000 hektó ürtartalommal bíró, kitűnően megépített hordó és az 500 hektoliteres cement hordó. —

Hihetetlen fejlődésen ment át az utóbbi 10 évben a kompolti uradalom szőlő és bortermése. —

Régebben csak két fajta bor volt, a debrői vörös és a nánási rizling.

Ma 7 hires típus van, országosan, sőt a külföldön is elismert márkák, többek között a debrői hárslevelű.

A folyó évben csak 3300 hektoliter termést remélnek. A múlt évi termésből cca 2000 hektolitert 25 fillérért vásárolt literenként egy bécsi kereskedő.

A kicsinyben eladott 1400 hektoliter mennyiségű bor is világos bizonyítéka, hogy a jó borért messzi vidékről is eljönnek és jól megfizetik.

A kompolti uradalom hires borait az egy évig tartó kísérlet megszabadította a legnagyobb veszedelmétől — a vastartalmától — amely miatt azelőtt bizony néha meg is törött!

Az országútról visszatekintve, jóleső érzéssel bucsuztunk a munka rajongó emberének 10 éves fáradságos küzdelme színterétől, amelyet a siker szimbolumaként pompázó muskátli sorok díszítenek.

Gyümölcsstermelésünk fejlesztése a szebb jövő útja.

Irla: Hauer Lajos

A gabonakonjunktura idején irigyelt helyzetük volt a mezőgazdáknak. Kereskedők, iparosok igyekeztek a buzavalutát alkalmazni s ez időben szó sem volt mezőgazdasági munkanélküliségről. Mindez elmúlt, a mezőgazdaság ma már nem rentabilis s alig találunk olyan üzemet, melynek jövedelmessége a gazda prosperitását tartósan biztosítaná. A mezőgazdasági krízis eredménye, a földtulajdonosok gyors eladósodása s az irigyelt helyzetet szánalmas váltotta fel. Igen sok és kiváló szakemberünk foglalkozik a mezőgazdaság rekonstrukciójával, de az eddigi kísérletek nem bizonyultak általánosan alkalmasnak, a folyton súlyosbodó válság gyökeres megoldására. Egyesek érték is el szórványosan bizonyos sikereket, de a gazdaságszervelet túlnyomó része, a mezőgazdasági munkássággal együtt, nagy aggodalommal tekint a bizonytalan jövő elé, sóvárogva várva a válság jobbrafordulását s azt az időt, mikor a nagy szorgalommal, munkával és költséggel megművelt föld jövedelme, a gazda és vele jóban, roszban osztozó munkásai existenciáját biztosítani fogja. A gazdasági krízisnél nem kisebb jelentőségű, a mezőgazdasági munkanélküliség kérdése. Kétségtelen, hogy a válság folytán az adósságokba mind jobban elmerülő terhektől, gondoktól roskadozó gazda munkásainak megfelelő munkaalkalmat és keresetet biztosítani nem bír s ma a legsürgősebb teendő a munkanélküliség elleni küzdelem és a hatóságokat a mezőgazdasági munkásság foglalkoztatása évről évre súlyosabb feladat elé állítja. A gazdaságszervelet és a munkásság existenciális kérdését meg kell oldani, mert pusztulásuk az egész nemzet pusztulását idézi elő.

Ma már szinte köztudatba ment át, hogy a gazdaság ráfizetéssel jár, ezzel szemben tapasztaltuk, hogy egy kisebb szőlőbirtokos, szőlőjében mellékesen termő cseresznyefái termésért 700 és egy törpebirtokos alig 200 ölnyi csekély belsegén termelt kajszinbarackért 120 pengőt kapott a nélkül, hogy a termés évében kiadása lett volna.

Külkereskedelmünk forgalmi kimutatása szerint, 1929 évben fizettünk a külföldnek, hazánkban is termelhető gyümölcsökért hétmilliónyolcszázkilencven ezer pengőt, 1930 évben pedig gyümölcs, zöldség, veteménymag és virágbehozatalunk értéke huszmillió pengőt tett ki s ebből a hazánkban szintén jól termelhető dió, mandula, gesztenye ésogyoróra esik négy millióhatyharminckilenc ezer pengő.

Ezek szerint a mezőgazdasági válság és munkanélküliség leküzdésére s mezőgazdaság rekonstrukciójára, a gyümölcsstermelés nagyarányú fejlesztése látszik legalkalmasabbnak.

Minden évszaknak megvan a maga gyümölcs s nincs soha oly időszak, mikor a gyümölcsfogyasztás és export szünetelne. A gyümölcsstermelés állandó jövedelmet biztosít s télen a termelés szünet

alatt is értékesíthetők az összes téli gyümölcsfajok, ezenfelül a dió, mandula ésogyoró. Hazánkban a külföld elismerése szerint kiváló gyümölcs terem s még a másként való művelésre és hasznosításra alkalmatlan talajokon is jól diszlik két elhanyagolt, de nagyban és drágán importált gyümölcs, a mandula ésogyoró. Ezekkel betelepítendő, eddig semmit nem jövedelmező kopár hegyoldalak, patak völgyek, vízmosságok, több jövedelmet biztosítanak, mint az értékes szántóföldek.

Gyümölcs mindenütt terem, csak a talaj és éghajlati viszonyoknak megfelelő fajtákat kell telepíteni. Sok helyen gyümölcsfa is van elegendő, csak az akarat esetleg szaktudás hiányzik ahhoz, hogy átnemesítve nemes gyümölcsöt teremjenek.

A gyöngyösi járás gazdaközönsége már elismerte a gyümölcsstermelés fontosságát s igyekezik a nemes gyümölcsöt szaporítani, mert látja, hogy azért a kereskedők helyébe jönnek, koratavasztól hóleleségis állandóan jönnek a gyümölcsstermelő községekbe a teherautók, felkeresik a gyümölcsstermelőket, folytonosan szállítanak a gyümölcsöt, ha lenne megfelelő minőségben és elegendő mennyiségben. Ezzel szemben mily nehezen bírja a gazda a nagy munkával termelt gabonát értékesíteni. Természetes, hogy a mai kor igényeinek megfelelő és jövedelmező gyümölcsstermelés kellő szakértelmet kíván, de a gyöngyösi járás gazdaközönsége már bebizonyította rátermettségét s a gyümölcs, valamint a szőlőkultúra terén elismert nevet vívott ki magának. Kétségtelen azonban, hogy a gyümölcsstermelést nagyarányúvá kell fejleszteni s e téren a legsürgősebb feladatok a következők: a talaj és éghajlati viszonyoknak legmegfelelőbb, legpiacképesebb s legkeresettebb, legjövedelmezőbb fajták kiválasztása és elszaporítása s vidékenként egységes típusú tömegstermelés. A gyors szaporítási módok megismertetése, a fák ápolása, kártevők, betegségek elleni szakszerű védekezés, a gyümölcs helyes szedése, válogatása, osztályozása, szakszerű és lelkiismeretes csomagolása, a téli gyümölcs praktikus elraktározása és eltartása. Ott, ahol megfelelő szakember áll rendelkezésre, a községi faiskolák feladata volna a nagyszámú alanynevelés s megbízható termelési helyekről a megfelelő és kiváló nemes oltóvesszők beszerzése, a nemesítés, az oltványok olcsó áron való előállítására és forgalomba hozatala. Az oltványszaporításnál tapasztalt azon aggályokra, hogy azokat a faiskolából esetleg ellopják, azt mondom, hogy bár községenként legalább huszezer darabot vihetnének el évente. Minden egyes községben létesíteni kellene egy törzsgyümölcsös, melyben a vidéken termesztésre érdemes összes gyümölcsfajták termeltetnének s ez nemcsak nem terhelné a község háztartását, sőt jelentékeny bevételt és köztehercsökkentést biztosítana. A min-

denült, különösen az erdős vidéken nagyszámban található vadlányok és értéktelen gyümölcsöt termő fákat át kell nemesíteni s ez alig igényel számottevő költséget, de a gyümölcssterjesztés fejlesztése terén gyors és nagy előrehaladást jelentene.

Ha nincs szakember, több községnek kellene szervezkednie annak közös alkalmazására, kinek vezetése és irányítása mellett a szaporító faiskola, törzsgyümölcsös és az átnemesítés kérdése, a célnak megfelelően mihamarabb megoldható.

A közéletmezés szempontjából is elsőrangúan fontos érdek a nagymértékű gyümölcsstermelés. Ahol sok gyümölcs terem, ott megszűnik a munkanélküliség és a nyomor s ott nem lesz szükség inségakcióra.

Dr. Gröber Ferenc a gyöngyösi járás minden közügy iránt melegen érdeklődő, agilis főszolgabírája, igen helyes gyakorlati és szociális érzékkel korán felismerte a gyümölcsstermesztés fejlesztésének nagy fontosságát s minden alkalmat megragad, hogy e kérdést napirenden tarva, a gyümölcsstermelést járásában előre vigye. A nehéz gazdasági viszonyok okozta akadályok dacára, talált módot arra, hogy az alkalmas községi közdülő utak mentén a nemesgyümölcsfaültetés és fásítás megkezdődjék. Különös gondot fordít a községi faiskolára, melyeket személyesen ellenőriz s azok fejlesztését legjobb akaratú előmozdítani igyekszik.

Minden remény megvan arra nézve, hogy a gyöngyösi járás a gyümölcsstermesztés terén eddig elért pozícióját nemcsak megtartja, hanem megfelelő vezetést és irányítást mellett, rövid időn belül vezető szerepet fog betölteni.

Sikerrel járt a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület akciója!

A földművelésügyi miniszter levele Dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselőhöz.

Lapunk előző számában ismertettük Balogh István egyesületi titkárnak az export prémium ügyében Dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselőhöz írott levelét. —

A hevesmegyei országgyűlési képviselők által aláírt beadványt Ivády Béla juttatta el a kormányhoz.

A földművelésügyi miniszter levélben értesítette Dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselőt, hogy a Gazdasági Egyesület által által kért térítés felemelést lengyelországi viszonylatban a szőlőre kilogrammonként 2 fillerre fölemelte augusztus 15-iki hatállyal.

Az ausztriai térítés felemelését tekintettel a költségvetési fedezet hiányára, de azon közelségre is, amelyben az állam velünk van, — nem teljesíthette. —

A helyzet tehát az, hogy a kiviteli térítés Ausztriába kilogrammonként 1 fillér, Lengyelországba 2 fillér és a legtávolabbi Németországba 3 fillér, mely összeget az exportőrök a Mezőgazdasági Kiviteli Intézet igazolására megkapnak. —

Ezen térítés akkor is jár, hogy ha a termelő maga intézi el az exportot. —

Az elkésve adott kedvezmények értéktelenségére jellemzésül megemlítjük, hogy a Gazdasági Egyesületnél ezideig uborka exportra senki sem kért igazolást, — következtetésükpen senki sem szállított. —

Amikor vevő volt — nem volt engedmény, — most nincs vevő és a gazda fáradozásának — befektetésének eredménye, illetve annak jórésze, ott pusztul el a földön értékesítés nélkül. —

A magyar kard világdicsősége.

Amikor e sorokat írjuk, a magyar vízipóló, a magyar tornász, de legelső sorban a magyar kard világdicsőségét hirdeti világgá Amerikából a rádió. Az ezeréves magyar kard dicsőségét Eger fia, vármegyénk szülötte: Piller György m. kir. honvédszázados szerezte meg. Övé a nagy érdem oroszlánrészé. Tisztelegve állunk meg előtte!

A vármegye első kórházában... Bercz Fidél rendi tanácsos házfőnöksége alatt klinikai színvonalra emelkedett az Irgalmasrend egri kórháza

Az utóbbi idők folyamán gyakran olvastunk a napilapokban híreket, amelyek az Irgalmasrend egri kórházának nagy fejlődéséről számoltak be. Mivel ez a nyilvános jelleggel felruházott kórház a legnagyobb hasonló intézmény vármegyénkben, felkerestük Bercz Fidél rendtartományi tanácsost, az egri anyarendház illusztris perjelét, aki kérdéseinkre az alábbiakban válaszolt:

— Egy évvel ezelőtt vettem át az egri rendháznak és az itteni kórházainknak vezetését. Igyekeztem mindent tovább fejleszteni. Örvendek is, hogy tervemet siker koronázta, mert egy év alatt háromszorosára nőtt a kórházunk. A múlt évben még csak 20—25 betegünk volt ilyenkor, ma ennek a háromszorosára emelkedett betegek száma.

— Kórházunk és elmeógyógyintézetünk 1926. január 1 óta nyilvános jellegű. Ekkor volt az egri rendház alapításának kélszázadik évfordulója is. A kórház berendezését modernizáltuk az elmúlt évben. Új főzőkonyha, hűtőkamra, új gőzmosoda, ruhaferőtlenítő és szárító, az elmeógyógyintézetben kötöző terem, a műtőben villamos sterilizátor felállítása és berendezése, a kórházi fertőző osztály kibővítése, teljes felszereléssel új kórházi laboratórium berendezése mind az utóbbi esztendő munkája volt. Ma a kórházban 120, az elmeógyógyintézetben 350 a felszerelt kórházi ágyak száma.

— A kórházat teljesen magunk tartjuk fenn. Város, megye stb. nem járul hozzá egy fillérrel sem. Sőt valami sok jó indulatot sem tapasztalunk a város részéről, mert a kórház előtt rossz és poros az út, de hasztlalan kértem ismételtén a kijávitását, anyagiak híján elutasították kérésemet. De nem panaszkodunk. Olyan jó hírneve van a kórházunknak, hogy a legelőkelőbb családok is szívesen küldik ide betegeiket Nemcsak Egerből és a megyéből, de Miskolcra, Jászberényből és Szolnokról is.

— Ezeket a beruházásokat csak úgy tudtam eszközölni, hogy nekünk mindent magunkon kell megspórolnunk. Egy civil kórháznál nagy és költséges az adminisztráció, de nálunk rendtagok végeznek mindent. Rendünknek a célja a betegápolás vállalás és minden különbség nélkül. Mi politikával nem foglalkozunk. Csak betegápolással. Ebben pedig az az elvünk, hogy az első a beteg, azután jövünk mi!

A rendi tanácsos prior ezután végig vezetett bennünket a kórházon, amelyre joggal büszke lehet ő is, tiszteletre méltó rendje is, de Eger város is. Egyik pesti klinikai tanársegéd volt társaságunkban, aki a látottakat így jellemezte:

— Teljesen klinikai színvonalon áll ez a kórház. Vidéki városban ilyen nincs több.

— Igen, azon vagyunk, hogy minél jobban érezzék magukat a betegek, — mondott Bercz Fidél tanácsos, perjel és szavaiban benne volt Istenes Szent János rendjének egész jellemzése.

Az adófelszólamlási eljárás hiányosságai.

Írta: Dr. Braun Bertalan

Az adófelszólamlási bizottságok rövidesen megkezdik működésüket. Soha nem volt nagyobb jelentősége az adózókból összeállított, s az önadóztatás elvét gyakorlatilag megvalósító bizottság működésének, mint a mai rendkívül súlyos gazdasági helyzetben, amikor minden tényező beismeri, hogy az adóztatás terén az állam rendkívüli teljesítményeket igényel, s ugyanakkor az adózók kereseti viszonyaiban sokszor egy esztendő alatt hihetetlen eltérések keletkeztek.

Az adófelszólamlási bizottságok feladata lesz, hogy az egymással ellentétben álló két érdek között a törvény keretein belül megtalálják azt a megoldást amely az arányos adóztatásnak és a méltányosságoknak megfelel.

Az újabbkori pénzügyi tudomány egyik legszebb elgondolása volt az adózók önadóztatása, amely abból indult ki, hogy az adózók kebeléből alakítsák meg a bizottság, amelynek feladata, hogy az adóhatóságok és az adózó adatai alapján, kontradiktórius tárgyalás után állapítsa meg az egyesek által fizetendő adó mennyiségét.

Ez az elv a jelenlegi adótörvényeink szerint kissé háttérbe szorult, s ma egyedül az adófelszólamlási bizottság van hivatva az önadóztatást gyakorlatilag megvalósítani.

Őszintén rá kell mutatnunk az e részben fennálló törvényes rendelkezéseink hibáira, amelyek sokszor gátolják az adózópolgárokból összeállított, s voltaképpen a középfokú közigazgatási bíraskodást pótló, adóügyi „esküdtisztek” hatékony működését. Meggyőződésünk azonban, hogy a jelenleg fennálló törvényes intézkedések keretén belül is majdnem tökéletesen betöltheti hivatását az „adóügyi esküdtisztek”, ha működésében a törvény rendelkezéseit szigorúan ugyan, de egyúttal a méltányosságnak megfelelően juttatja érvényre.

Súlyos hibája a jelenleg érvényben lévő törvényes rendelkezéseinknek az, hogy az adófelszólamlási bizottság előtt az ügyfélegyenlőség nem érvényesül tökéletesen. Minden bíraskodásnak, legyen az polgári, vagy büntető bíraskodás, legelemibb szabálya az, hogy a felperes és az alperes, vagy a vád és a védelem, a bíróság előtt teljesen azonos jogokkal bírnak.

Az adófelszólamlási bizottságban törvényeink ezt az ügyfél egyenlőséget keresztül törték. Nem egyenlő jogu és egyenlő rangu ellenfelekként állnak egymással szemben egyfelől a Kincstár képviselője, másfelől az adózó, vagy annak képviselője. Ez több irányban jelentkezik.

Az egyik hogy az adózó sem a kivetés alatt, sem az adó felszólamlási tárgyalás előtt, de még a tárgyalás alatt sem tekinthet bele a saját ügyének irataiba. Ezeket az iratokat a hivatali titok védi. De a tárgyaláson ellenfeleként jelentkező pénzügyi tisztviselő ezeket az adatokat ismeri, sőt egyedül csakis ő ismeri.

Nincs módjában megtudni tehát az adózónak a kivetési eljárás során vele szemben összegyűjtött adatokat, nem ismeri a községi jegyző véleményének tartalmát, s így ezeket az adatokat sem megcáfolni, sem azokat esetleg javára felhasználni nem tudja.

Aki valaha is működött adófelszólamlási bizottság előtt, jól tudja, hogy ezek az adatgyűjtések nem mindig helytállóak, a vélemények sokszor nem fedik

a valóságos helyzetet és pedig egyaránt az adózó javára és terhére, — s mégis az adózónak lehetetlen ezeket megcáfolnia, mert a ügyeket lehetőleg egy ülésben kell elintézni, s az adózó csak a tárgyaláson értesül az ellene összehordott adatok egy részéről, miknek cáfolatára sokszor hosszabb idő volna szükséges.

Gyakorlatomban fordult elő, hogy az adókievetést célzó adatgyűjtésnél egyik vidéki molnár — a nélkül, hogy közölték volna vele az adatgyűjtés célját — meghallgatták a felől, hogy malma naponként hány mázsa buzát tud felőrölni.

Az egész műszaki világban elfogadott tétel, hogy a malmok őrlőképességét mindig 21 órára számítják, s a molnár is ennek megfelelően mondotta meg malmának teljesítő képességét.

Mivel ez magától értetődött, a jegyzőkönyvben ki sem tüntették, hogy a számítás 21 óras munkaidőre szolgált. A kivetésnél azonban már csupán a „nappali” vették az őrlő képesség számítás alapjául, s így történt, hogy a molnár kétszer olyan nagy adóval volt megadóztatva, mint a járása területén lévő háromszor olyan nagy teljesítő képességű és keresetű malom.

Az adófelszólamlási bizottság nyomban észlelte a nagy aránytalanságot, s el fogadta az adózó érvelését az adatszolgáltatást illetően, noha saját kezűleg aláírt jegyzőkönyv szolgált ellene.

Se szeri, se száma a hasonló eseteknek, amelyek elkerülhetők volnának, ha az adózó is betekinthezne a saját adóügyének kivetési irataiba, s módjában állana az ellenbizonyítékokról gondoskodni. Mivel azonban ez a mai rendelkezések szerint nem lehetséges, a felszólamlási bizottság inkább halassza el a tárgyalást a következő év ülés-szakára, semmint az egy ülésben való befejezés kedvéért, az anyagi igazság csorbát szenvedjen.

Súlyos csorbát szenved továbbá az ügyfél egyenlőség a miatt is, hogy míg az adózó zárt tanácskozásokban természetesen nem vehet részt, addig az ellenfeleként jelezhető kincstári képviselő a tanácskozásban végig részt vesz, habár szavazati joga nincsen.

Magam is osztom azt a felfogást, hogy a kincstári képviselő feladata a bizottság laikus tagjait a törvény rendelkezéseiről felvilágosítani, de annak igazán semmi akadályja nincsen, hogy ez a felvilágosítás a nyílt ülésben, s az adózó vagy jogi képviselője jelenlétében történjék meg. Így lehetséges volna az, hogy a jogszabályokra hivatkozás mindkét fél részéről megtörténjék.

Ennek a súlyos hibának egyetlen orvosszere a törvényben csupán az, hogy a kincstári előadó a zárt ülésben az adózó távollétében újabb tényeket már nem hozhat fel. Ha már most el is fogadnám azt, hogy ezt a szabályt a kincstári képviselő a legnagyobb jóhiszeműséggel megtartani igyekezzék, akkor is aggályom van.

Ez az aggályom alapos azért, mert jól tudjuk, hogy a tanácskozás anyagában rendszerint a ténykérdések a jogkérdésekkel összevegyülnek, s a tanácskozásban való részvétel a tényekkel való újabb foglalkozást jelent. De alapos azért is, mert valamennyien emberek vagyunk, s alig képzelhető el, hogy a saját álláspontját diadalra juttatni akaró kincs-

tári képviselő, ne használja fel a részére nyitva álló lehetőségeket

Nem a jogelvek diadalának, hanem az adózók megnyugtálásának és az anyagi igazságnak érdekét szolgálja az a kiváncsosság, amely a kincstár képviselőjét is ki akarja zárni a tanácskozásból.

Sokszor találkozunk azzal a panasszal, hogy az adózót a felszólamlási bizottság nem idézi meg a fellebbezési tárgyalásra. Kétségtelen, hogy erre a törvény ma módot ad.

Módot ad, de sehol sem írja elő!

Helytelen tehát az a gyakorlat, amely az adózót lehetőleg távol tartani igyekszik a nyilvános tárgyalástól az által, hogy meg sem idézik. Az adófelszólamlási bizottság idézzen meg minden fellebbezőt, tegye a tárgyalást valóban kontradiktóriussá, s ezzel nyugtassa meg az adózó lelki világát, hogy őt is meghallgatta, neki is alkalmat adott panaszának előterjesztésére.

Nagy feladat vár e helyütt az adófelszólamlási bizottságokra éppen a legkisebb adózókkal szemben.

A nagy adózót ugyanis amugyis meg kell idézni, az a fellebbezését rendszerint hozzáértő ügyvéddel készíteti el, aki ki tudja kerülni azokat a törvényszakaszokat, amelyek alapján az adózó megidézését mellőzni lehet.

A kis adózó, a kisiparos, a kiskereskedő, s általában a törpe gazdasági egyedek fellebbezési rendszerint általánosságokban mozognak, adójuk alapjává túlnyomóan a becslést teszik s éppen ezért az ő fellebbezésüknél történik meg leggyakrabban, hogy a tárgyalásra való megidézésük nélkül hoz a bizottság határozatot.

Mivel azonban ez nem kötelező szabály, adó- és társadalom-politika szempontjából is egyaránt kívánatos, hogy mindenki idéztesse meg a fellebbezési tárgyalásra, aki fellebbezett, hogy ott szóval is elmondhassa panaszát.

Nem lehet ennek ellene vetni azt, hogy így a bizottságok ülészaka nagyon elnyúlik. Inkább tartson ez az ülészak két-három nappal tovább, de ne legyen egyetlen adózó sem, akiben az a keserű érzés támad fel, hogy panaszát még csak el sem mondhatta.

Ugy a kormányhatalom, mint az adófizetők egyaránt követelik ma a takarékoságot, de merem állítani, hogy nem lesz egyetlen adózó sem, aki azt a „tékozlást” sérelmezné, hogy az adófelszólamlási bizottság ülészaka az ügyek alaposabb elbírálhatása végett elhúzódván, pár pengős többletkiadás merült fel. Ez a pár pengős kiadás nagyon hasznos befektetés, mert éppen azoknak a kis adófizetőknek lelki megnyugtására lesz alkalmas, akik a lelketlen igazgatásoknak legalkalmasabb alanyai.

A vármegyei tisztí főorvos a pásztói tifusz-járvány színhelyén. Dr. Czékkel Ferenc vármegyei tisztí főorvos f. hó 11-én már másodízben szállt ki Pásztó községbe, az ott fellépett nagyarányú tifusz-járvány színhelyére Dr. Graf Andor községi orvos, járásorvoshelyettes kíséretében, hogy a járvány terjedésének megakadályozására tett intézkedéseket személyesen is ellenőrizze. A járványról egyébként lapunk más helyén számolunk be. A megyei főorvos intézkedésére az egészségügyi bizottság járványbizottsággá alakult és járványkórház felállítását, valamint járvány-orvos kiküldését fogja javasolni.

Látogatásunk a Mátrai Szanatóriumban

Dr. Gennersich Andor egészségügyi főtanácsos a szanatórium jövőjéről.

Kellő igazoltatás után, kezünkben a látogatójegygyel igyekeztünk a lefelé haladó szerpentinre a szanatórium épülete felé.

És amíg elragadtatással szemléltük a hatalmas épületcsoportok — és a természet nyújtotta festői panorámát, szemünk önkénytelenül is reátévedt a látogatójegy figyelmeztetésére, hogy az útmenti köpöcsészebe kell köpni és köhögés esetén a balkézhat a száj elé tartandó.

Nagyon is jó véleménnyel haladtunk tovább, úgy éreztük, itt nagy rendnek kell lenni.

Ez a véleményünk csak erősbbödött, amidőn a szanatórium irodahelyiségeben várakozva fél füllel a szolgálatban volt éjjeli őr jelentését halgattuk, aki az esti órákban sétáló betegekről igen szigorú jelentést adott...

Jó másfél órát várakoztunk, amíg Dr. Gennersich Andor igazgató az osztályokat látogatta.

Végre hozzájutottunk és alkalmunk volt az ország ezen egyszerű intézménye kiváló vezetőjének a szanatórium jövőjét illető véleményét kikérni, meghallgatni...

— A szanatórium még nincs teljesen felszerelve, mondta — és hivatalosan még nem is nyitottuk meg.

— A megnyitást őszre tervezzük, amidőn a hivatalos tényezőknek, a szakférfiaknak és a sajtó útján az ország egész lakosságának módja lesz az intézményt megismerni.

— Én igenis nagy jövőt jósolok az intézetnek, Nekünk itt minden igyekezetünkkel pótolnunk kell a Tátrát, Schweitzot, és a Semmeringet.

— A várható siker biztos tudatát első sorban a klíma páratlan kiválósága és az intézmény egyszerű felkészültsége adja.

— Az itteni klíma rendkívül értékes gyógytényező, ennek gyakorlati eredményét már rövid működésünk alatt is módunkban volt örömdetesen megállapítani.

— Minden lehető elkövetünk, hogy betegek ellátása kifogástalan legyen.

— A környék uradalmait, amint időm engedi, személyesen fogom bejárni, hogy a tehenészeteket megtekinthessem. Esetleg tuberkulus oltásokkal is ellenőrizni fogjuk a tehen állományt, hogy módunk legyen kiválasztani betegeink részére a legfontosabb tápszerek egyikét, a legalkalmasabb tejet.

— Vigyázunk betegeinkre, de vigyázunk a Mátrát látogató egészséges emberekre is.

— Betegeinket nem a Mavarton, hanem addig is, amíg saját kocsijaink lesznek, a mentők autóján hozzuk föl, hogy az infekció minden veszélye kizárható legyen.

Megemlítettük Dr. Puky Árpád polgármesternek lapunk hasábjain tett azon nyilatkozatát, hogy ő a Mátrában látja Gyöngyös egyik hatalmas gazdasági tényezőjét.

— Igen ezt minden tekintetben én is aláírom,

— A Kékesen épülő intézmény a basedov betegségnek lesz kiváló gyógyhelye.

— Mátraháza egyszerű fekvésű kiránduló hely, amelynek bővítése a nagy látogatottság folytán elkerülhetetlen.

— Ha minden tényező harmonikusan összedolgozik, igen szép perspektíva előtt állunk! — Csak egy-egy kérdés kellene még megoldani a szanatórium.

mellett vezető utat, beleértve a Kékeshez vezető ut alsó szakaszát is, összesen tehát körülbelül 1 kilométert kellene szélesíteni, kikövezni, portalanítani.

Jóleső érzéssel szemléltük eltávozóban a szakértők szerint is Európában párhuzamosan megépített és felszerelt intézményt, ahol már is 250 beteg várja gyógyulását.

A látottak és tapasztaltak után örömmel állapíthatjuk meg — nagy reménnyel.

Az adófelszólamlási bizottságok tagjai Hevesmegyében.

A jövedelem- vagy az általános keresetj adó másodfoku megállapítására hivatott és az 1932-1934 évek tartamára alakított adófelszólamlási bizottságoknak a pénzügyminiszter által kinevezett és a törvényhatóság által választott elnökei, elnökhelyettesei, rendes és póttagjai a következők:

Eger. Elnök: Gröber Ferenc vaskereskedő Eger, Elnök h. és rendes tag: Perlaky Elemér gazd. főtan. Eger. Rendes tagok: Steiner Ferenc borkereskedő, Lantner János cipész mester Eger, póttagok: Gulyás Béni asztalos Füzesabony, Adám Bertalan ny. káptalani főszámvevő Eger, Tóth János fűszerkereskedő Maklár. A törvényhatóság által választott tagok: Jankó-Brezovay Miklós egerszólai földbirtokos, Plósz István v. nemzetgyűlési képviselő, Tatay Gyula kereskedő Füzesabony, Paulovics Lajos butorgyáros és Kertay Sándor dr. ügyvéd Eger. Póttagok: Hunyor Béla, idb. Vall Ferenc, Steiner Ferenc, Domán Béla és dr. Ott Péter.

Gyöngyös. Elnök: ifj. Györfly Kálmán ny. min. o. tanácsos földbirtokos Atkár, Elnök: h. és rendes tag: Kozmáry János kereskedő Gyöngyös, rendes tagok: Szorgalmatos János cipész Gyöngyös, Dr. Döry Gyula földbirtokos Atkár, póttagok: Pásztor József ny. gimnáziumi tanár, Toldy József kisbirtokos Gyöngyös, Szarvas Béla Hangya igazgató Vámosgyörk. A megyei törvényhatóság által választott tagok: Borhy György földbirtokos, Brezovay István Nagyréde, Rosenfeld Emil Gyöngyös, Nagy Sándor Gyöngyös és dr. Hakker Béla Gyöngyös. Póttagok: Fáy Viktor, Pampuk József, Klein S. Herman, Wagner Ignác és dr. Vereb György.

Hatvan. Elnök: dr. Szinyei Merse Jenő földbirtokos orsz. gyűl. képviselő Sashalom-puszta, elnök h. és rendes tag Hirling Gyula bankigazgató Hatvan, rendes tagok: Tury János kisbirtokos, Sinkalovics Béla szabó Hatvan, póttagok: Sperlág Zoltán gyógyszerész, Hulinai János cipész, Marsó Gyula Hatvan. A törvényhatóság által választott tagok: Dr. Szigeti Pál Csány, dr. Szent-Ivány Farkas Apc, Vig Vilmos, Hegedűs Béla, Csépany Géza Hatvan. Póttagok: Ollé László, Turcsányi Antal, Klang Sándor, Kurunczy Lajos, dr. Fodor Lajos.

Heves. Elnök: Remenyik István ny. főispán földbirtokos Heves, elnök h. és rendes tag: Gosztony Andor földbirtokos Boconád, rendes tagok: Molnár Sándor lakatos, Cserba Jenő kereskedő Heves, póttag: Ruttner Ferenc kereskedő Heves. A megye által választott tagok: Pazonyi Elek János Pusztatenk, dr. Kovács József Erdőtelek, Halász Viktor, Kiss Joachim, dr. Nyireő Andor Heves. Póttagok: Ujjalussy György, Ebneht Simon, Krausz Mór, Várkonyi Benedek és dr. Gerő Gyula.

Tiszafüred. Elnök: Lipcsey Attila földbirtokos Tiszafüred, elnök h. és rendes tag: dr. Schleiminger László orvos Tiszafüred, rendes tagok: Weisemann

József kereskedő, Fazekas József cipész Tiszafüred, póttagok: Kohlmann Lajos takarékpénztári igazgató, Fráter Árpád földbirtokos, Braun Aladár kereskedő Tiszafüred. A megyegyűlés által választott tagok: Dr. Széky Péter Tiszafüred, Inczedy Miklós Tiszánána, Reif Gyula Tiszafüred, dr. Buday Pál Tiszafüred, Græfl Károly Poroszló. Póttagok: Szabó Tamás, Wagner Lajos, Braun Gábor, Füredy Lajos és dr. Rutikay Elemér.

Pétervására. Elnök: Beniczky Elemér földbirtokos Egercsehi, Elnök h. és rendes tag: Hunyadi Buzás Béla malomigazgató Pétervására, rendes tag: id. Zay Bitó Sándor kisbirtokos Bükk-szenterzsébet, rendes tag István Béla földbérlő Recsk, póttag: vitéz Ady János uradalmi intéző Sirok, póttag: Balogh Antal kisbirtokos Egerbocs. A törvényhatóság által választott tagok: Ivády Gábor Parád, Raitz Ferenc Erdőkövesd, Szántó Lajos Pétervására, Bell Miklós Mátra-derecske, dr. Vass Emil Pétervására. Póttagok: Felföldi János, Gál Béla, Löwinger Endre, Horánszky László, dr. Deutsch Béla.

A pásztói tifuszjárvány

Mintha a végzet üldözné ezt a feltámadni akaró leongyolódott községet, mindig szinte visszatérően meglátogatja valami baj.

Most tifuszjárványa van, amely a Szentlélek uccában kezdődött.

Eddig 48 megbetegedés volt, két halálesettel.

A súlyos, veszélyes járvány leküzdésére a hatóság mindent megtett.

Dr. Czeffel Ferenc vármegyei és Dr. Graf Andor h. járási orvos a járvány föllépésének kezdetén kiszálltak a baj megvizsgálására és a szükséges intézkedések megtétele miatt.

A vélemény az, hogy a fertőzés a Hasznos községhez tartozó kutakból ered. Az onnan lefolyó Kövecses patak vize megfertőzte a Szentlélek utca egyik kútját, amelyből a merítő edényekkel néhány más kutat is biztosan megfertőztek.

Dr. Vidá József községi orvos a járás és község vezetőinek nagy segítségével minden lehető elkövet a baj lokalizálására.

Dr. Graf Andor h. járásorvos is a legnagyobb lelkiismeretességgel látja el nehéz tisztjét, hetenként kétszer is kiszáll, hogy a helyi hatóságoknak segítségére legyen.

Sajnos, a szűkös viszonyok nem teszik lehetővé a betegek egyhelyre való koncentrálását.

A fertőzött gyanús helyek bezárattak, a lakosság szakelődés, dobszó, plakát sőt a szószék segítségével is fölvilágosítást kapott a szükséges tennivalókról.

Reméljük, hogy a megtett intézkedések folytán a járvány veszíteni fog erejéből és a község nagyobb veszedelem nélkül kerül ki súlyos bajából.

Eger város kiegyezett a Bründl-céggel. Ismeretes, hogy Eger várost a csatornázási munkálatok díjából fennálló közel négyszázezer pengős tartozás miatt beperelte a pesti Bründl-cég. A nagy per most egyezséggel végződött, mert Eger város a cégnek 60 ezer pengőt lefizetett. A 60 ezer pengőt Petro Kálmán dr. országgyűlési képviselő közbenjárására a kormány államsegélyképpen utalta ki a városnak. Petro dr. nemrégiben ugyancsak 70 ezer pengős államsegélyt eszközölt ki Egernek, így rövid idő alatt 130 ezer pengőt szerzett városának.

Parád.

Írta: **Missura Irén**

(II. Folytatás.)

„Lelke van Parádnak, mondogatják — ami viszhahuzza az embert.”

Pedig nem is tudják ezzel az ösztönös megjegyzéssel, milyen nagy-nagy igazságra mutatnak rá. Igen, Parádnak lelke van, különösen kedves és melankólikus varázsa, de csak az találja meg, aki keresi. Én egyszer megtaláltam...

Nyárhaldokláskor volt, szeptember közepe felé. Végigmentem a parkon, mely már az elmulás édes és komoly aranybarna színeiben pompázott. Átmentem a kis szürkerácsos hidacsán és láttam, hogy már piros leveleket sodor magával a patak. A négyes sorban álló nagy vadgesztenyefákról vajsárga szárnyu pillangók hulldogáltak időnként halk zizzzenéssel a vénasszonyok nyara bágyadt, arany verőfényben sütkérező földre.

Nagy és jelentőségteljes csend lebegett, mint egy kiterjesztett selyemláng szárny minden felett. Nem nyomasztó és idegen némaság, hanem jóságos és gyógyító erejű, ami bársenyos ujjakkal simogat végig szegény elkinzott idegeinken.

A tennispályák hármás, sárga kvarchomokos téglalapja lustán nyújtózott el a záporozó napsütésben fehér hálókerítése mögött és a kannák és gladioluszok sem pompáztak itt olyan harsány lángolással, mint máshol láttam, hanem valami szelid és bánatosan mosolygó színben piroslottak, mint szépséges, hervadozó szüzeányok.

És akkor, amint ott álltam és néztem a parkot beszegő kis lankát, melynek hamvasra sápadt gyept aranyköddel szórta tele a nap, a lelkemre zuhant nagy csendben és egyedülvalóságban egyszerre megéreztem a dolgok mögött az összefoglaló és elevenítő erőt, — a lelket. Megéreztem azt, hogy mit keresnek azok, kik évről-évre itt töltik a pihenés idejét. Keresik a mosolyt, a nyugalmat, a harmóniát, a csendet és békét az élet zürzavaros hajszája után.

És megértettem azt is, hogy mért mondott csütörtököt minden oly törekvés, mely Parádot jazz-bandos, strandos, mondén fürdővé akarta átalakítani. Azért, mert ennek a helynek lelke van. Ábrándos, kedves, Csipkerózsalelke, mely a békevilág napfényes álmából még ma sem engedi magát a mi rohanó, élvező, zajos „modern” világunkra ébreszteni.

Igen, valami mosolygós álomban minden szunynyadozni látszik itt. Fönt egy kis emelkedésen a Károlyi-kastély félkörben épült, simavonalu tömbje, melynek nagy, kerek szökőkút vizsugara hárfázza az altatódalt, összeboruló vadgesztenyefák zöld kupolája alatt. Talán ez az egyetlen hely a fürdőn, ami kicsit nyugtalanító és borus hangulatot lehel. Ezek a hűvös, komoly falak egy kisiklott élet emlékét rejtegetik: utolsó gazdájuk, gróf Károlyi Mihályét.

Amint innen lemegyünk a tulajdonképeni fürdő

területére, megint rabul ejt az álomban mosolygó Csipkerózsza-hangulat. Aprócska villák fekszenek itt elszórtan, sűrű lomb közt, mint tavasszal az almavirág szirmai. Kicsik, formásak, hangulatosak és ezért el lehet feledni nekik, hogy nem rendelkeznek azzal a raffinált kényelemmel, ami a modern nyaralókat jellemzi. Hiszen már kb. 1890 óta alusszák itt színes Csipkerózsza álmukat. Nevük is könyed, előkelő és színes, mint ahogy gyermekkorunkban a rezebeli hercegnőket szólítottuk: Juliette-lak, Sibyll-lak, Gerielak.

A fürdőn keresztülfutó országút mellett gögösködik a fürdő egyetlen igazi hotel-rendszerü épülete, sima falára az emelet magasságban futó faberakások nyomnak valami kedves, bohókás jelleget. — Emeletéről széles, tömör fahid vezet át a magasabban fekvő u. n. felső sétányra. Hatalmas gyepekörönd közepén ezüstsínü agave előkelősködik itt, körötte korallszín virágu begoniák emelik husos tenyeréiket a nap felé, szélről buksi buxus bokrok guggolnak körben, mint játszó gyermekek. Alig néhány lépésről pedig az erdő leskel erre a buja, kifinomult vegetációra. Olyan közelről, hogy a vén, sötétkoronás tölgyek képe visszatükröződik az Ybl-szálló kettős ablakorán. Ez az elegáns épület istenáldotta művésznök, Ybl Miklós alkotása. Karcsu, ion oszlopos tornácával, mely az emeleten kalitka szerü, fából művészien kiépített teraszba magasodik, úgy tűnik fel ebben a környezetben, mint egy smaragdki foglalaliba zárt, kecses elefántcsont ereklje.

Harmónikusan kapcsolódik ehez a képhez a fürdő vendéglő épülete, mely szintén egy kis emelkedésről integget felénk. Elülső része hatalmas teraszban szélesedik ki és falait ennek is faberakások élénkítik.

Általában az egész fürdőt valami egységes stílus lengi át, mintha az a sok épület mind egy testvér lenne s ennek nyomán valami végtelenül megnyugtató harmóniát lehel az egész hely. —

... Aki azonban Parádot bármily tökéletes leírás útján akarná megismerni, vagy egyszer hirtelenében végigfutná, hogy felhabzsolja belőle a látnivalókat, az soha sem ismerné meg a maga valóságában ezt a hasonlíthatatlanul bájos helyet. Itt élni kell, magunkban végigjárni minden kis zugát, megállni sokáig egy kinyilatkoztatásszerűleg megtáruuló új szépsége előtt, látni virágcsipkés tavaszban és aranyat pazarló őszben, vagy télen pihés hóbunda alatt. Engedni lelkünkig nyulni fenséges, vagy gyermekesen bájos varázsát annak a titokzatos nagy valakinek, akinek egyformán édesgyermekai a hósapkás, nagy hallgatag hegyek és a rétek szöszkefejü margaréta virágai, — a Természetnek.

(Folytatás köv.)

A Hevesvármegye kiadóhivatala kéri mindazokat, akik előfizetésüket még nem küldötték be, hogy kötelezettségüknek a legsürgősebben eleget tenni szívesek legyenek.

Járási tűzoltóverseny.

A hatvani járás önkéntes tűzoltó testületei f. hó 7-én tartották meg emlékezetes szép ünnepség keretében járási versenyüket Apc községben.

A verseny színvonala s a lelki tartalommal is telített ünnepség erkölcsi hatása a hatvani járás tűzoltó versenyét magasan kiemelte a megszokott versenyek keretéből.

A hatvani járás 13 községének önkéntes tűzoltói vettek részt a versenyen, ahol a megjelent előkelőségek a szomszéd vármegyék kiküldöttei előtt fényes tanúságot tettek az örvendetes körülményről, hogy szorgalom, tudás kiváló felkészültség tekintetében vármegyénk tűzoltótestületei első helyen állanak.

A hatvani járás első díját a hatvani Önkéntes Tűzoltótestület vitte el, amely 47 év óta áll fenn s amely ez alkalommal is beigazolta, hogy nemcsak a szerelésben, hanem a taktikában is legkiválóbb volt.

Hirling Gyula főparancsnok 3 évtizedes vasszorgalmú, odaadó munkásságának megérdemelt gyümölcse ez a nagyszerű eredmény.

A járási zászlót, amely a legutóbbi években a Hatvani Önkéntes Tűzoltótestület birtokában volt, Hort község Önkéntes Tűzoltótestülete vitte el.

A versenyen jelen voltak a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg a horti tűzoltótestület meglepően kiváló teljesítményéről és melegen gratuláltak a jól megérdemelt sikerért a testület elnökének Budó János főjegyzőnek, valamint a testület parancsnokának.

A hatvani cukorgyár tűzoltói is szép sikerrel vettek részt a versenyben Domány Ernő főmérnök és Pintér István vezetése alatt.

A versenyen részt vett többi testületek is oly kitűnő eredménnyel működtek, hogy mindannyian részesültek jutalomban.

A Kulturházban megtartott banketten a házigazdai tiszlet Szent-Ivány Farkas az Apci Tűzoltó Testület fáradhatatlan elnöke töltötte be.

A földiszított teremben ott látuk a kerület országgyűlési képviselőjét Ivády Béla v. földművelésügyi minisztert. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Elnökségét Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos elnökségi tag képviselte.

A hatvani járás közigazgatását Dr. Gyürky Imre tb. főszolgabíró képviselte. A Vármegyei Tűzoltószövetség nevében Breznay Imre vármegyei tüzrendészeti felügyelő jelent meg, a hatvani járás részéről pedig Szőke Benedek, a járás tüzrendészeti felügyelője.

Az üdvözlő beszédek sorozatát Dr. Gyürky Imre tb. főszolgabíró nyitotta meg s a kormányzóra üritette poharát!

Ivády Béla a jelen voltak meleg ünneplése közben a tűzoltótestületek magas hivatásáról, annak a mai sorsdöntő időkben kifelé ható nagy morális erejéről emlékezett meg, élteve a közéletünknek azon értékes egyéneit, akik e nemes ügy szolgálatában állanak.

A bankett egyik kiemelkedő értékes mozzanata Hirling Gyula fölszólalása volt, amelyben a tűzoltói hivatásról elmélkedve, többek között a következőket mondotta:

— „Ma uraim a tűzoltót nemcsak a katonai gyakorlatokban, nemcsak az iskola- és gyorszerelésben, nemcsak a taktikai támadásban kell kiképezni, nemcsak elméleti oktatásban kell részesíteni, nemcsak erős fegyelemre és tekintélytisztelőre kell nevelni, hanem — ha kell — a vezetőnek ma átgyurni, átformálni kell a lelkeket és lelkiismeretes, öntudatos, odaadó, hazafias munkájukkal *nevelő hatást is kell elérni*, hogy a megpróbáltatás nehéz idejében minden tűzoltó erős hittel, becsülettel álljon a helyén és *a társadalmi rend békéjét* bárkivel szemben védje meg, de védje meg hősiessé — ha kell — a rombolás ellen, a felforgató elemekkel szemben is.

A nagy hatást keltő beszéd keretében a községek vezető jegyzőit és a vármegyei tűzoltóság két kiváló értékes munkását köszöntötte Breznay Imre vármegyei és Szőke Benedek járási tüzrendészeti felügyelő személyében, akik közül különösen az utóbbi a verseny rendezése körül is rendkívül értékes munkát végzett.

Breznay Imre fölszólalásában meleg hangon emlékezett meg Ivády Béláról, a kerület országgyűlési képviselőjéről, akit mint „nagyapát” is köszöntött.

Szíves szavakkal üdvözölte és éltezte az Országos Tűzoltó Szövetség Elnökségének képviselőjét Hirling Gyula főparancsnok elnökségi tagot.

Várkonyi Sándor főjegyző a vármegye tűzoltó szövetségét, Szita Mihály plébános a járási főszolgabíró és helyettesét, Dr. Illés Gyula pedig Szent-Ivány Farkas házi gazdát köszöntötte elismerő szavakkal.

Megemlíteni kívánjuk még, hogy az emlékezetes szép ünnepségen Szinyei Merse Jenő országgyűlési képviselő és neje, valamint Harkabusz László pástói apát-plébános és Kaluzsa Kálmán főjegyző is résztvettek.

Végül a történelmi hűség kedvéért is le kell szögeznünk azon körülményt, hogy Kovács Miklós Apc község főjegyzője, Szent-Ivány Farkas elnökkel egyetemben fáradtságot nem ismerő buzgalommal dolgoztak az ünnepség sikere érdekében.

Megvalósul a hatvani gyümölcsös és fenyves liget eszméje.

Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk *Karafiáth Jenő* kultuszminiszter rendeletéről és azal kapcsolatban javaslatba hoztuk, hogy a hatvani szőlőhegyen gyümölcs- és fenyves liget létesíttessék. Jól számítottunk, amikor javaslatunkat *Várkonyi Sándor* főjegyző figyelmébe ajánlottuk. Örömmel értesültünk, hogy az eszmét szívvel-lélekkel felkarolta és a terv kivitele érdekében már értekezletre hívta magához az iskolák vezetőit. Bizunk benne, hogy Hatvan közegészségügyének eme fontos hiányzó része már az ősz folyamán a megvalósulás stádiumába kerül.

Dinnye és paradicsom export Hatvan környékéről.

Örvendetes tényként emlékezünk meg a hatvan-környéki gazdák sikeres akciójáról, amelynek eredményeképpen megindult a paradicsom kiszállítása Németország felé. Sikerült továbbá Angliába is dinnyét exportálni. A napokban indult el a második vagon. Az első vagon rendben és a londoniak legnagyobb meglepedésével érkezett meg. A további szállítások folyamatban vannak. Az egész akcióról, annak keletkezéséről és eredményéről a szállítások befejezése után részletesen beszámolunk.

Főjegyzőválasztás Csányban. Csány község képviselőtestülete Gyürky Imre tb. főszolgabíró elnöklése alatt Littauwszky Pál szurdokpüspöki körjegyzőt választotta meg főjegyzőnek. Az új főjegyző eddigi közigazgatási múltja legnagyobb biztosítéka annak, hogy Csány község élén is a hozzáfűzött várakozásnak megfelelően tölti be tisztét.

Új segédjegyző Horton. Hort község képviselőtestülete a megüresedett segédjegyzői állásra László Bélát választotta meg.

Országos tűzoltóverseny Győrött. Augusztus 13. és 17. között tartja meg az Országos Tűzoltó Szövetség ezidei országos versenyét. Ez alkalomból leplezik le néhai József kir. herceg szobrát is. Heves vármegye Tűzoltó Szövetsége a győri országos versenyen szép számmal képviselteti magát. Megyénkből a Hatvani Önkéntes Tűzoltó Testület vesz részt a versenyen, s tekintettel eddigi nagy sikereire, reménységgel nézünk szereplése elé.

A OMKE hatvani szervezete július 28-i ülésén elhatározta, hogy az újévi naptár és egyéb ajándek helyett, tekintettel a mai inséges állapotra, a szegény gyermekek téli felruházásához fog hozzájárulni megfelelő adományokkal. A határozat a mai nagy időkhöz helyesen alkalmazkodik és minden elismerést megérdemel.

Megalakult a Hevesvármegyei körzeti Cukorrépa-bizottság. A cukorrépa termelést szabályzó legújabb törvény értelmében e hó 7-én alakult meg Gyöngyösön a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület székházában a Hevesvármegyei Körzeti Cukorrépa-bizottság. Az alakuló gyűlésen Németh Pál főkapitányi uradalmi jószágigazgató javaslatára Klár Jenő hevesi földbirtokost elnökké, Kristóffy János gazd. főtanácsos, Állami Béruradalmi igazgatót alelnökké választották. A bizottság tagjai: Andorkó Zoltán Nagyfüged, dr. Balázs Gábor Heves, Balázs László Heves, Engel Pál Dormánd, Ernst Sándor Apc, Fülöp Sándor Gyöngyöshalász, Francsics József Sarud, p. Graeff Károly Poroszló, Kun Miklós Karácsond, Mezei Antal Heves, Németh Pál Eger, dr. Szigeti Pál Csány, id. Szökő Mihály Nagyfüged, Wohl Sándor Pásztó.

Hirdessen a Hevesvármegyében! mert azt a megye minden városában és községében olvassák!

Hevesen 60—70%-os a rozsdakár!

Az adó bevétel minimális!

Damoklesz-kard az inségakció végrehajtása Engel Emil főjegyző szerint.

A gazdasági helyzet sajnos Hevesen sem mutat vigasztalóbb képet, — mint a vármegye egyéb helyén.

A gazdák egész termelési rendszere évszázados tradíciók alapján a buzán alapszik.

A rozsdakár 60—70 százalékos s így a gazdák legfeljebb a saját szükségletüket bírják fedezni — eladásról alig lehet szó.

Az árpa eléggé jól fizetett.

A dinnye értékesítése 8—10 fillérrel indult, most alig 3 fillér.

A szőlők jól állanak, csak a bor ára alacsony, amelyen csak a fogyasztási adó jelentékeny mértékbeni csökkentésével lehetne segíteni.

Az adó alig folyik — a községi alkalmazottak pedig a f. hóban fizetésüknek csak 20 százalékát kapták meg, — a főjegyző meg semmit.

Az inségakció végrehajtását Engel Emil főjegyző Damoklesz-kardnak minősíti.

Szerinte a tavaszi akciónak hihetetlenül bomlasztó hatása volt.

Az önfentartási köteleességérzetet valósággal kiölte az emberekből.

Világos példakkal is alátámasztotta állítását.

Itt kérem, mondta, 240 munkanélküli jelentkezett és amidőn az egyik földbirtokosnak 30 munkásra volt szüksége, kidoboltatták és egyellen munkás sem jelentkezett.

A szőlőben ugyanakkor csapatostól heverték a munkanélküli emberek, akik a csendőrök felszólítására azt felelték, hogy 120—140 fillér napszámért nem mennek — majd adnak ugyanis a télen ingyen ellátást.

Még azt a szót is el kell törölni szerinte, hogy „inség”. Munkát lehet és kell is adni, de csak annak, aki becsületesen meg is dolgozik érte.

Ingyen élelmet csak az arra ténylegesen reászoruló munkaképtelen kapjon!

Kétezer napszámmal tartoznak a lezajlott inségakcióból a hevesi segélyezett inségakcióások!

Megszívlelendő dolgok ezek!

Új járásbíró. Dr. Kálmán Károly a hevesi járásbíróvához kinevezett bíró megkezdte hivatali működését.

Nyugállományba való helyezés. Brückner Ödön járási m. kir. főállatorvos 30 évi szolgálat után saját kérelmére nyugállományba helyeztetett.

Új járási állatorvos. Brückner Ödön járási állatorvos nyugdíjazása folytan megüresedett helyre. Dr. Birbauer László állatorvos nyert kinevezést.

Műkedvelő előadás Tiszafüreden. A Tiszafüredi Izs. Nőegylet folyó hó 14-én este fél 9 órai kezdettel a Bika Mozi helyiségében jótékonycélú műkedvelő előadást rendez. Szinrekerül: Egy kis senki. Vigjáték 3 felvonásban. Irla: Bónyi Adorján. Az előadás keretében Epstein Zsófi és Erzsébet hegedűszámokat adnak elő.— Prológot mond: Blau Irén.

1912-1932. vagyis 20 év a gazda életében.

Irta: SCHWARCZ SÁNDOR

Számadataikkal óhajtom bebizonyítani, a mult cikkemben vázolt szomorú és kétségbeejtő gazdasorsnak a kamatterheket előidéző okait. Származáson a gazdaadósság bármely okból, merem állítani, hogy erre a sorsra nem jutott volna semmi körülmények között a gazda, ha az alábbi áreltölődások nem következtek volna be.

Alábbi számsorok a gazdaságok részére a teljesen nélkülözhetlen anyagokra vonatkoznak és minden ékesszólásnál jobban dokumentálják, hogy a gazda fejajdulása nem ok nélküli.

Az összehasonlítás alapját képezi 100 kg. búzának 1932 évi pénzben kifejezett összege.

	1912 évben	1932 évben
100 kg. buza	ára 22 K.	15 P.
100 „ olajpogácsa	„ 12 80 „	14 — „
100 „ hazai szén	„ 1 50 „	2 60 „
100 „ poroszszén	„ 1 70 „	3 50 „
100 „ kovácsszén	„ 1 85 „	4 50 „
100 „ kocsikenőcs	„ 15 50 „	44 50 „
100 „ gépolaj	„ 21 — „	60 50 „
100 „ adómentes benzin	„ 18 50 „	33 40 „
100 „ cement	„ 3 40 „	5 50 „
100 „ vas (patkó, gömbstb.)	„ 24 — „	36 20 „
1 „ varróspárga	„ 4 40 „	7 40 „
1 „ varrószij	„ 5 — „	9 — „
1 „ blankbőr	„ 4 20 „	9 — „
100 „ superfoszfát 18 %-os	„ 8 82 „	9 54 „

Ezen adatokból látható

	amig 1912 évben	addig 1932 évben	áremelkedés %-ban kifejezve
kapott a gazda 100 kg. búzáért			
korpát	300 kg.-ot	134 kg.-ot	124
szemestengerit	264 „	92 „	187
olajpogácsát	172 „	107 „	60
hazaiszén	1466 „	509 „	188
poroszszén	1300 „	400 „	225
kovácsszén	1200 „	333 „	260
kocsikenőcsöt	136 „	34 „	300
gépolajat	100 „	25 „	300
adómentes benzin	119 „	45 „	164
cementet	650 „	273 „	123
különféle vasat	91 „	41 „	120
varróspárgát	5 „	2 „	150
varrószijat	4 5 „	1 6 „	181
blankbőrt	5 25 „	1 6 „	228
s. foszfátot	250 „	160 „	56

Ezen adatok a napfénynél világosabban bizonyítják hogy a gazdaságok részére beszerezendő u. n. létfenntartási cikkek árai 20 év alatt a nagy átlagban 166%-kal emelkedtek és ezzel megállították az egészséges vérkeringést, melyen egyelőre az árverések felfüggesztésével, moratoriumok adásával vélik a segítséget, mely azonban szerény nézetem szerint nem egyéb, mint egy rövid ideig ható kámforinjeció és a mely alapos és nagyon sürgős segítség nélkül sajnos, csak halállal végződhetik.

Nem hagyhatom azonban szó nélkül a magyar gazdát terhelő adókat sem. Száz szónak egy lévén a vége, ez esetben is csak számokkal leszek bátor dolgozni.

1912 évben magyar holdanként az összes adókat tekintelve véve 5—6 korona között volt, amely megfelelt 25. kg. búzának. Ezzel szemben 1932 évben az adó magyar holdanként 8—10 pengő, mely 60 kg. búzának felel meg. Az emelkedés 140%.

Mit mondanak ezek a néma számok? Azt haragják, hogy ime lássátok ti hitetlenek, ezért jutott koldusbotra az agrár Magyarországon a mezőgazdaság és ezért van égetően sürgős szüksége a magyar gazdáknak egy Lausanne-ra, mely amint mult-kori cikkemben kifejtettem a gazdaadósságokat oly módon rendezné, hogy a tartozás kezdete óta 8 %-nál több fizetett kamatösszegeket tőketörlesztésre fordítaná, az így megmaradt tőketartozást pedig átváltoztatná.

Bronzkori leleteket találtak Igaron. Tiszaigar községhatárában Szalai Mihály gazda földjében szántás közben bronzkori leletekre bukkantak. Bronzból készült karperecek, vésők, kések, gyűrűk, csótárdiszkek, kalpagforgótartók, szépen kimunkált dárdahégy stb. van az érdekes leletben, egy eltemetett harcosnak minden fegyverzetével. Ezek a bronztárgyak körülbelül 3500 évesek. Valamennyit a tiszafüredi múzeum vette át.

A tiszafüredi járás főszolgabírája.
2190/1932 szám.

Pályázati hirdetés.

Hevesvármegye tiszafüredi járásához tartozó Tiszaörs községben elhalálozás folytán megüresedett vezetőjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a 62.000/1932 B. M. sz. rendeletben megállapított illelmeny, továbbá természetbeni lakás, 654 négyszögöl kert és 9 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyernek, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat, katonai szolgálataikat, valamint az eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1932 évi augusztus hó 25-ig nyújtják be.

A később érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

A választás határnapját később fogom kitűzni. Tiszafüred, 1932 évi augusztus hó 1-én.

Dr. Ficzer Jenő
főszolgabíró.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon 85.

Főmunkatárs: Kelemen Andor, Eger.

Kéziratok előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

PARÁD gyógyfürdő, arzén- és vasbirtalmu természetes ásványforrása. **Szénsavas fürdők, vizgyógyintézet.**
Kiváló eredménnyel gyógyítja a női betegségeket. Előí-

dényben V. 11-től VI. 25-ig 25 "o.

köztisztviselőknek 50% engedmény.

Mérsékelt vendéglői árak!

Penzió és menürendszer.

A fürdő iránt mutatkozó nagy érdeklődés miatt szobát ajánlatos előre rendelni. Prospektust és bármilyen felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság PARÁDFÜRDŐ, — Telefon: Parád 1

Standard

rádiókészülékek.

ILLÉS BÉLA
radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

KORONA nagy- szálloda EGER

TULAJDONOS: EGER MEGYEI VÁROS
BÉRLŐ: UNTERREINER JÁNOS

Legmodernebb berendezésű szálloda, 50 szobával, a gyógyhatású fürdők és uszodák közelében. Napi penzió: 8-12 P. Turista-ellátás napi 550 P.
Hosszabb tartózkodás esetén árendemény.

Felvilágosításokat ad:

VÁROSI IDEGENFORGALMI HIVATAL, EGER (városház)

A. B. C.

utások részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 — pengőért kaphatja.

„BIKA“

szálloda és étterem

Tiszafüreden

A nyaralási időnyre

napi panzió lakással együtt:

1 sz. melyre 450 P. 2 személyre 400 P.

3 személyre 350 P.

COLOR

FESTÉKNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST, V. KOHÁRY U. 16
SZÁM BALATON U. SAROK
TELEFON: AUT. 240-65

festék, lakk, kence, zománc, gép-
olajok, gipsz, tisztítószer, as-
ványtermékek és háztartási cik-
kek. Por-és olajfestékek, autó-és
esőnakkok nagy választékban,
gyári ár

Pétervásárán

HORÁNSZKY LÁSZLÓ
hírneves

„Kakas“ vendéglője
és szállodája

megyeszerte dicsért ma-
gyar konyhájával és nagy-
szerű egri borával és elő-
zékeny kiszolgálásával a
vendégek minden kényel-
mét kielégíti.

NINCS SZÜKSÉG KÜLFÖLDI SZÉNRE!

A legmagasabb kalóriával bíró hazai szénünk az
5500 - 6000 kalóriás

Tatai darabos szén és tatai brikett

tökéletesen pótolja a külföldi szenet! Közölje kiadó-
hivatalunkkal szükségletét! — Előfizetőinknek
jelentős árkedvezményt biztosítunk!

Árverési hirdetemény-kivonat

Nemzeti Hitelintézet Rt. (képv. Dr. Vajda Lipót ü. H.) végrehajthatónak Hegedüs Jánosné Pete Mária ecsédi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 520 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a hatvani kir. járásbíróság területén levő Ecséd községben fekvő, s az ecsédi 2184 sz. betétben A † 1 sorsz 4003/54 hrsz alatt Hegedüs Jánosné Pete Erzsébet nevén álló felerész illetőségre 450 P kikiáltási árban, az u. o. 2738 sz betétben A † 1 sor 1631/5 hrsz alatt Hegadüs Jánosné Pete Mária nevén álló ingatlanra 50 P. kikiáltási árban, az u. o. tkvi betétben A † 2 sor 1631/9 hrsz alatti Hegedüs Jánosné Pete Mária nevén álló ingatlanra 1200 P. kikiáltási árban, az u. o. tkvi betétben A † 3 1632/3 hrsz alatt Hegedüs Jánosné Pete Mária nevén álló ingatlanra 100 P kikiáltási árban, az u. o. betétben A † 4 sor 1774/2 hrsz alatt Hegedüs Jánosné Pete Mária nevén álló ingatlanra 1300 P kikiáltási árban, az u. o. 1351 sz tkvi betétben A † 1 sorsz 1353/18 hrsz alatt foglalt Hegedüs Jánosné Pete Mária nevén álló felerész illetőségre 185 P kikiáltási árban, az u. o. 908 sz tkvi betétben A † 1 sor 1424/1 hrsz alatt foglalt Hegedüs Jánosné Pete Mária nevén álló felerész illetőségre 800 P kikiáltási árban, elrendelte.

Az árverést 1932 évi, szeptember hó15 napján délután 5 órakor Ecséd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881 LX tc 42 §-ában meghatározott árfolyammal

számított óvadékképes értékpapírosban a lakúldótt-nél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letébe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kikiúldóttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Hatvan, 1932 évi május hó 17 napán.

Dr. Berecz s. k. kir. járásbíró.

A gondos háziasszonynak minden **c s ü t ö r t ö k ö n**

első teendője, hogy fölkeresse

Hajdu Ármin

ü z l e t é t,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

k á v é t

kap igen jutányos áron! -- Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! -- Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk! -- Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

Alapított 1846-ban.

Hevesmegyei Takarékpénztár, Eger

Érdekközösségben a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel.

◆
Elfogad pénzt a legnagyobb kamatozás mellett: betétkönyvre és folyószámlára. -- Előnyös kölcsönt nyújt ingatlanra, váltóra folyószámlára, értékpapírra. — Ad és vesz értékpapírt.

Jogositott devizabizományos.

Bevált, elfogad idegen pénzeket, valutákat.

Fióköntözetei: Füzesabony, Kál, Tiszánána.